

Katolik i en mångreligiös värld

KOMMISSIONEN FÖR INTERRELIGIÖS DIALOG

»Vi troende måste finna tillfällen att tala med varandra och handla tillsammans för det allmänna goda och till gagn för de fattiga. Det har ingenting att göra med att urvattna eller dölja våra djupaste övertygelser när vi möter andra som tänker annorlunda än vi själva... För ju djupare, starkare och rikare vår egen identitet är, desto mer blir vi kapabla att berika andra med vårt eget bidrag«.

PÅVE FRANCISKUS POSTSYNODALA APOSTOLISKA UPPMANING
QUERIDA AMAZONIA, 106

INNEHÅLL

En kort sammanfattning av katolska kyrkans syn på icke-kristna religioner.....	5
Tio punkter för en god interreligiös dialog och samvaro.....	11
Praktiska frågor och svar.....	17
Viktiga kyrkliga organ och dokument.....	23

IMPRIMATUR

Stockholm den 20 april 2023
+ Anders Arborelius OCD
Biskop av Stockholm

DISTRIBUTION

Kommissionen för interreligiös dialog
i Stockholms katolska stift
Box 4114, 102 62 Stockholm
kid@katolskakyrkan.se | www.katolskakyrkan.se

INTRODUKTION

VI LEVER I ett mångkulturellt och mångreligiöst samhälle, i en global värld där människor ständigt rör sig över land- och kulturgränser. Det innebär att vi ofta kommer i kontakt med personer som bekänner sig till andra religiösa traditioner. Vi har arbetskamrater, vänner och grannar med en annan tro än den kristna. Och det händer att vi får nya familjemedlemmar som tillhör en icke-kristen religion.

Ibland kan det vara svårt att veta vad som gäller när de olika religionerna möts. Hur ska man bära sig åt när personer med olika trostillhörighet ska samverka och leva med varandra? Vad gäller till exempel om en katolik och en muslim vill ingå äktenskap med varandra? Går det bra att besöka varandras gudstjänster och be tillsammans? Vilka regler gäller för vigsel, dop och begravning?

Och en fråga som många ställer sig: Tror vi på samma Gud som de som tillhör andra religioner? Vad säger katolska kyrkan om det?

Den här skriften vill på ett enkelt sätt förklara katolska kyrkans hållning gentemot andra (icke-kristna) religioner och ge några korta svar på de vanligaste frågorna som kan uppkomma i relationer mellan katoliker och personer från andra religioner.

»I vår turbulenta tid är det nödvändigt att judar och kristna möts oftare och gemensamt bemödar sig om att motverka vissa negativa trender i våra västerländska samhällen: förgudligandet av oss själva och av pengar, extrem individualism och en kultur av likgiltighet och slit-och-släng. Vi är alla kallade att vittna tillsammans om barmhärtighetens och rättvisans Gud, som älskar och bär omsorg om alla människor. Det kan vi göra tack vare det andliga arv som vi delvis delar, ett arv som vi ansvarar för att bevara och förstå allt djupare.«

PÅVE FRANCISKUS HÄLSNING TILL DELEGATION
FRÅN INTERNATIONAL JEWISH COMMITTEE
ON INTERRELIGIOUS CONSULTATIONS,
30 JUNI 2022

Jerusalem är platsen där flera av världens religioner möts

DEL I

EN KORT SAMMANFATTNING AV KATOLSKA KYRKANS SYN PÅ ICKE-KRISTNA RELIGIONER

Interreligiös dialog – ursprung i Gud

Katolska kyrkan erkänner det goda i andra religiösa traditioner. Den lär att alla människor, oavsett religiös tillhörighet, har ett gemensamt ursprung och delar det eviga sökandet efter svaret på frågan om meningen med mänskligt liv.

Katolska kyrkans medlemmar uppmanas »att med klokhet och kärlek samtala och samarbeta med anhängare till andra religioner och därvid vittna om kristen tro och kristet liv, och så erkänna, bevara och främja de andliga och sedliga skatter, liksom de sociala och kulturella värden, som finns hos dessa religioner.« (Deklarationen *Nostra aetate*)

Påve Johannes XXIII (1881–1963), som sammankallade Andra Vatikankonciliet där deklarationen *Nostra aetate* blev framtagen, strävade efter förnyelse inom kyrkan. I sin encyklika *Ecclesiam suam* beskrev han kyrkan ur tre perspektiv: fattigdom, kärlek och dialog. Dialogen har sitt ursprung i Gud – Guds hela historia med mänsklig-

heten är ett slags dialog, skrev han. Flera dialoger var viktiga för honom: med mänskligheten, med världsreligionerna, med de andra kyrkorna och inom den katolska kyrkan själv. Konciliets texter initierar en sådan förnyelse på många plan.

Flera av dokumenten från konciliet berör den interreligiösa dialogen. Konstitutionen *Lumen gentium*, som ska ses mot bakgrund av katolska kyrkans tro på att den har anförtrots trons fullhet, talar om de icke kristna religionerna och sammanfattar:

»Den gudomliga försynen vägrar inte heller att ge de nödvändiga hjälpmedlen till räddning åt dem som oförskyllt ännu inte har nått fram till en uttrycklig kunskap om Gud men som ändå med den gudomliga nådens bistånd söker leva ett rätt liv.«

Konstitutionen *Gaudium et spes*, Vatikankonciliets pastorala konstitution om kyrkan i världen av idag (1965), framhåller att Guds son »genom att bli människa på något sätt förenat sig med varje människa. Detta gäller inte endast dem som tror på Kristus utan även för alla människor som är av god vilja och i vilkas hjärtan nåden verkar på ett osynligt sätt.«

Vatikandokumentet *Dialog och förkunnelse* betonar förkunnelsens fundamentala betydelse och dess samband med dialogen – en dialog som vi alla är en del av. Det urskiljer fyra slags dialog: *livets dialog* i vardagen, *handlandets dialog* till praktisk nytta för människorna, *det teologiska utbytet dialog* till gemensam andlig fördjupning och *den religiösa erfarenhetens dialog* som delar andliga rikedomar som bön, betraktelse, tro och gudssökande.

Påve Franciskus sätter *evangelisationen* som högsta mål och syfte för kyrkans verksamhet: förkunnelsen om Jesus Kristus som leder till omvändelse. En omvändelse som även tjänar människan genom gemensam handling: en insats för freden, för en rättvis världsordning och skapelsens bevarande. Därmed står dialogen i evangelisationens tjänst, som en kraft som enar människorna, leder deras handlande efter Guds vilja och riktar deras uppmärksamhet mot Gud.

Interreligiös dialog – fred, vänskap, syskonskap

Interreligiös dialog, dialog mellan religionerna, är grundlagd i katolska kyrkan genom de ovannämnda texterna från Andra Vatikankonciliet, särskilt *Nostra aetate* och *Lumen gentium*. De framhåller dialogen som en tydlig uppgift för den världsvida kyrkan.

Ett avgörande steg togs 1986 av den helige påven Johannes Paulus II, som inbjöd religiösa ledare till Assisi för en världsböndag för fred, något som senare upprepats.

En särskild plats i den interreligiösa dialogen tillkommer dialogen med judarna. »Dialog och vänskap med Israels barn hör till Jesu lärjungars liv... Gud verkar allt framgent i det gamla förbundets folk och låter en vishetsskatt uppstå som framgår ur mötet med Guds ord. Därför berikas också kyrkan av att uppta värdena i judendomen«, skriver påve Franciskus i den apostoliska exhortationen *Evangelii gaudium*.

Dialogen med islam är inte något som är valfritt utan utgör en nödvändighet, konstaterade påven Benedikt XVI i Köln 2005. Denna syn bekräftades i februari 2019 av påve Franciskus i *Dokumentet om mänskligt broderskap*

(*A Document on Human Fraternity*), undertecknat gemensamt av påven och storimamen vid Al-Azhar, Ahmed al-Tayeb. Dokumentet vidgar ramarna för dialogen. I inledningen till dokumentet slår man fast att det »skall vara en gemensam deklaration i god och uppriktig vilja för att inbjuda alla, som tror på Gud och på broderlighet mellan människor, att sluta sig samman och gemensamt arbeta för att det blir en vägledning för framtida generationer till en kultur av ömsesidig respekt i medvetande om den stora gudomliga nåd som gör alla människor till bröder och systrar«. Dokumentet ses som en milstolpe för den interreligiösa dialogen. Enligt det ska dialogen vara den väg vi ska vandra, den ska vara ett sätt att leva och samarbeta, och ett kriterium för det mänskliga syskonskapet.

I sin encyklika *Fratelli tutti – om syskonskap och social vänskap* (2020) betonar påve Franciskus upprepade gånger det gemensamma syskonskapet mellan människor, oavsett vilken religion, kultur eller social grupp de tillhör: detta syskonskap motsvarar Guds vilja.

Den pågående dialogen

I dagens allt mer globaliserade värld, när det stora mänskliga samhället varje dag befinner sig mer intimt sammankopplat över de geografiska, kulturella och religiösa gränserna, kan man inte underskatta effekten av kyrkans interreligiösa åtagande. Som påven Franciskus sa: »Det är varken en konfrontationskultur eller en konfliktkultur som bygger harmoni inom och mellan folk, utan snarare en möteskultur och en dialogkultur; detta är den enda vägen till fred« (*Budskap under Angelusbönen*, 1 september 2013).

Interreligiös sammankomst utanför Sveriges riksdag inför miljömotet Stockholm +50 sommaren 2022

I en värld fylld av konflikter och spänningar är uppmaningen till dialog avgörande för att läka splittring och missförstånd. Dialogen mellan människor från olika religioner sker på alla nivåer i världskyrkan, från Vatikanen till grupper och enskilda personer i olika länder.

I Stockholms katolska stift finns Kommissionen för interreligiös dialog (KID, se sid 24). I många församlingar i Sverige är enskilda katoliker engagerade i interreligiösa kontakter och samtal.

»En interreligiös bildningsvallfärd kan bli en källa till stort berikande, genom att ge många tillfällen till möten mellan människor, att lära av varandra och att uppskatta olika erfarenheter. Mötets kultur bygger broar och öppnar fönster till de värden och övertygelser som inspirerar andra. Den river ner murar som splittrar folk och håller dem fångna i förutfattade meningar, fördomar eller likgiltighet.«

PÅVE FRANCISKUS TILL EN DELEGATION FRÅN
UNITED ASSOCIATION OF HUMANISTIC
BUDDHISM, TAIWAN, DEN 16 MARS 2023.

Målningen "Followers of God" av Dolores Puthod pryder lokalerna för Dikasteriet för interreligiös dialog i Vatikanen

TIO PUNKTER FÖR EN GOD INTERRELIGIÖS DIALOG OCH SAMVARO

ATT DET SAMHÄLLE som vi lever i är både sekulärt, multireligiöst och multikulturellt är både en rikedom och en utmaning. Rikedomens finns i mångfaldens många gåvor som kan ge oss ökad kunskap, djupare insikter och hjälpa till att skapa band oss människor emellan. En känsla av gemenskap som är en förutsättning för fredlig samvaro.

Men mångfalden kan också ge upphov till svårigheter, vilka i värsta fall leder till intolerans, diskriminering och våld. Därför är det viktigt att vi väljer att se på varandra och våra olikheter med välvilja och öppenhet och att vi lär oss om varandra. Ju mer man vet om den andre, desto mindre risk för rädsla för det som ter sig främmande. Ju större kunskaper om varandra, desto bättre förutsättningar för en god dialog och interreligiös samvaro.

Nedan följer tio punkter som kan vara bra att ha i minnet vid möten med människor av olika religioner:

Religioner rymmer olika strömningar

Alla religioner rymmer olika strömningar – moderata, fundamentalistiska, konservativa och progressiva. Dessa visar sig i olika sätt att läsa och tolka heliga skrifter, förstå texter och tillämpa regler, samt i de olika sätten som människor ser på livet. Liksom det inom kristendomen finns olika kyrkor och samfund finns det skilda traditioner inom till exempel islam, buddhism och hinduism.

Religioner är föränderliga

Varje religion har sin egen historia. Alla religioner har utvecklats under tidens lopp i takt med att deras omgivning har förändrats. Genom migration, mission och konversion har religionerna spridits till nya områden. Precis som religionerna förändras också människor under hela sitt liv. Förändring är en del av livet.

Religioner är viktiga för integrationen

Religioner kan splittra. Men de kan också ge de troende trygghet, känsla av tillhörighet och mod att öppna sig för det omgivande samhället. De kan ge stöd i livet, mening åt tillvaron och stärka den egna identiteten. De flesta religioner står för en positiv människosyn, ömsesidig respekt, solidaritet och rättvist handlande. När de gör det bidrar de till att skapa en känsla av gemenskap mellan människor och motiverar till ömsesidig omtanke.

Människor är mer än sin religion

Det händer ganska ofta att vi betraktar människor bara utifrån deras religionstillhörighet: »katoliker är si, muslimer är så...« Men människor är mer än sin religion. De har yrken, kompetenser, olika förmågor, filosofiska och politiska uppfattningar. Vi bör inte fixera oss vid en enda

aspekt av en människa utan försöka se varje människa som en sammansatt helhet.

Troende människor får inte diskrimineras

Det händer att troende människor behandlas på ett ned-sättande eller diskriminerande sätt. Man kan bli utsatt för kränkningar, hot och hat på sociala medier eller ute på gator och torg. Utseende, klädsel och traditioner kan trigga trakasserier. Det händer att personer vägras anställning eller förlorar jobbet på grund av sin religions-tillhörighet och att deras heliga rum vandaliseras. Enligt katolskt synsätt är alla sådana uttryck för intolerans och diskriminering på grund av religiös tillhörighet oaccep-tabla. De är dessutom ofta olagliga.

Religiös extremism är inte acceptabel

De flesta religiösa människor är fredliga. Men det finns religiösa extremister som fördömer och bekämpar människor som inte tänker som de själva. Det är viktigt att komma ihåg att varje form av extremism är oaccep-tabel. Det åligger de religiösa samfunden att ta avstånd från extremism och ta itu med orsakerna till extrema ten-denser i de egna leden. På det personliga planet bör man alltid undvika svepande omdömen och fördömanden som kan tolkas som att alla som tillhör en viss religion skulle vara extremister och/eller våldsverkare.

Mänskliga rättigheter måste alltid värnas

Den egna tron får aldrig användas som förevändning för att kränka en annan persons mänskliga rättigheter. Ingen människa får kränkas på grund av sin religiösa tillhörighet, på samma sätt som ingen får kränkas eller diskrimineras på grund av etnisk tillhörighet, territo-

riell härkomst, kön, socialt ursprung, sexuell läggning eller andra faktorer. Varje människa har en inneboende okränkbar värdighet och rättigheter som ingen kan ta ifrån henne.

Religionsfriheten och övriga fri- och rättigheter får samtidigt inte göra intrång i någon annan grundläggande mänsklig rättighet.

Religiös tro ska mötas med respekt

Andra människors tro eller övertygelse kan kännas främmande och utmanande för den egna tron. Men en trosuppfattning måste alltid mötas med respekt. Vi får bekänna vår egen tro, men inte bekämpa, förlöjliga eller kränka andra i deras tro. Människor är fria att själva utveckla sin tro – eller att välja att gå över till en annan trosgemenskap. Religiöst tvång är oacceptabelt och dessutom ofta olagligt.

Interreligiösa möten kräver öppenhet

Det är spännande att möta människor som tillhör andra religioner. Det ger oss förståelse för dem och deras tro, samtidigt som vi lär oss mer om vår egen tro. Det är viktigt att vara öppen, lyssna och mötas på lika villkor. Öppenhet, välvilja och breda tankebanor möjliggör ömsesidigt förtroende och ömsesidig uppskattning.

Interreligiösa samtal har alltid något att ge

Ett interreligiöst samtal kring vardagsfrågor eller den egna tron kan visa oss att vi människor ofta delar liknande erfarenheter av glädje och sorg, drömmar och förhoppningar. Vi upptäcker kanske att vi har en liknande syn på livet och döden, gemensamma moraliska och etiska värderingar eller syn på människors gemensamma an-

svar för vår värld. Vår kunskap om vår egen och andras tro blir djupare och vi upptäcker att vi tillhör en gemenskap. Det interreligiösa samtalet bidrar till fred och det *syskonskap mellan människorna* som vår kyrka, och inte minst påve Franciskus, så enträget manar oss till.

Tio punkter för en god interreligiös dialog och samvaro är inspirerade av material som tagits fram i samarbete mellan kristna organisationer i Schweiz.

A photograph showing the silhouettes of two people sitting on folding chairs, facing each other against a bright sunset. The sun is low on the horizon, creating a strong lens flare. A tree branch with leaves hangs down from the top right corner of the frame. The sky is filled with soft, orange and pink clouds.

Det är viktigt att vara öppen, lyssna och mötas på lika villkor

»Vi troende är utmanade att återvända till våra källor för att koncentrera oss på det väsentliga: bön till Gud och kärlek till vår nästa, för att inte något i vår lära plockas ut ur sitt sammanhang och leder till förakt, hat, främlingshat eller avvisande av andra. Sanningen är att våld inte har sin grund i våra fundamentala religiösa övertygelser utan bara när de vanställs.«

ENCYKLIKAN

FRATELLI TUTTI, 282

Olika religioner – ett kompisgäng

PRAKTISKA FRÅGOR OCH SVAR

Tror de som tillhör andra religioner på samma Gud som vi katoliker?

När det gäller de tre stora monoteistiska, abrahamitiska religionerna – kristendomen, judendomen och islam – är svaret ja. Alla tre har i grunden en och samma ursprungliga gudsbild, efterhand utvecklad genom uppenbarelser och historiska skeenden.

Kan man som katolik be tillsammans med muslimer och judar?

Även om kristna, judar och muslimer kallar Gud med olika namn så tror de alla på samma Gud. Därför kan kristna be sida vid sida med judar och muslimer på ett jämställt sätt, till exempel vid interreligiösa bönestunder.

Vi kan *delta* i multireligiös bön där de olika religiösa grupperna frambär sina böner eller läser ur sina heliga skrifter i en följd. Och vi kan vara med och skapa *förenad eller integrerad interreligiös bön*, där psalmer, sånger, dikter eller texter av mer universell karaktär kan vara lämpliga att använda.

Vi kan *närvara* vid de andras bön.

Får man som katolik anordna eller delta i interreligiösa gudstjänster?

Man får anordna och delta i tillfälliga bönestunder för bestämda intentioner, till exempel fred eller befrielse från en pandemi. Vid sådana tillfällen kan också medlemmar i icke abrahamitiska religioner närvara.

Tidigare ansågs gemensam bön, även med abrahamitiskt troende, omöjlig. När den helige påven Johannes Paulus II 1986 sammankallade ett interreligiöst möte för fred i Assisi fick de olika religionernas delegationer samlas på var sin särskilda plats för att be.

Med påve Franciskus har situationen förändrats. Han både tillåter och till och med rekommenderar interreligiös bön mellan abrahamitiska troende. Dock under vissa villkor. Bönertexterna måste lämna öppet åt alla att uppfatta dem ur var sitt religiösa perspektiv. Ingen religion får uppfattas ha företräde framför de andra. Och de församlade ska vara eniga i sin vilja att övervinna konfessionella hinder för att motverka konflikter och hat.

Jag är katolik, min make/maka tillhör en annan religion. Hur ser kyrkan på att jag deltar i gudstjänstlivet i båda samfunden?

Man kan *närvara* vid ickekristna religiösa handlingar och gudstjänster utan att själv tillhöra de församlades trosgemenskap.

Som katolik kan man således *närvara* vid de andras bön och *delta* i multireligiös bön där de olika religiösa grupperna frambär sina böner eller läser ur sina heliga skrifter.

Däremot kan det vara så att det icke-kristna samfundet i fråga inte tillåter att andra än samfundets egna medlemmar deltar i deras andakter/gudstjänster. Det är därför viktigt att höra efter med samfundet först.

Jag är katolik och vill gifta mig med en person av en annan religion. Hur gör jag?

För att ingå äktenskap med en odöpt person krävs dispens från katolska biskopsämbetet. För att kunna ingå en kanonisk vigsel (alltså vigsel som är giltig i katolska kyrkan) måste den odöpte acceptera katolska kyrkans krav gällande äktenskapets essentiella egenskaper: livsvaraktighet, enhet och öppenhet för att skaffa barn. Den odöpta parten måste också skriva under en försäkran om att han/hon vet om att den katolska parten har en plikt att döpa barnen och att han/hon inte har något emot detta.

Kontakta din lokala församlings kyrkoherde för att få hjälp med proceduren.

Kan man som katolik gifta sig i ett icke-kristet samfund?

Enligt katolska kyrkan ska katoliker gifta sig katolskt. Kyrkan betraktar en katoliks äktenskap med en icke-kristen partner som ogiltigt om inte vissa villkor har uppfyllts (se föregående fråga).

Angående borgerlig vigsel gäller att en sådan inte anses giltig för en katolik.

Är mitt äktenskap giltigt i katolska kyrkans ögon om jag ingår äktenskap endast enligt min partners religion?

I princip nej. I särskilda fall kan dispens ges för undantag från den kanoniska formen.

Vad blir följden om jag ändå väljer att inte ingå ett katolskt äktenskap utan gifter mig enligt min partners religion?

Om jag inte har fått dispens blir följden att jag inte är gift i katolska kyrkans ögon. Men i vissa fall kan frågan om giltighet beredas i efterhand av det katolska stiftet och eventuellt regleras genom en så kallad *convalidatio* eller *sanatio*. Kontakta din lokala församlings kyrkoherde för att få hjälp med proceduren.

Får jag låta mitt barn döpas i katolska kyrkan, trots att mitt äktenskap är ogiltigt i kyrkans ögon?

Kyrkan får i princip inte vägra att döpa ett barn. Detta gäller även om föräldrarna är gifta utanför kyrkan, eller inte gifta alls. Men för att ett dop ska kunna förrättas krävs samtycke från minst en förälder eller vårdgivare.

Dessutom bör det finnas indikation på att barnet kommer att fostras inom den katolska tron. Barnet bör också ha en dopfadder som är katolik.

Måste faddrarna (gudföräldrarna) vara katoliker?

Ja, en gudförälder/dopfadder måste vara katolik. Gudföräldern/faddern ansvarar för barnets andliga katolska fostran. En icke-katolik kan inte uppfylla detta krav. Däremot kan en icke-katolik som är en döpt kristen tjäna som ett kristet vittne till dopet. Ett barn kan således ha en katolsk gudförälder och ett icke-katolskt vittne till dopet.

En icke-döpt person får varken tjäna som fadder/gudförälder eller som ett kristet vittne.

Är det fritt fram för mig som katolik att ingå äktenskap både i katolska kyrkan och enligt partners religion?

Katolska kyrkan erkänner bara en enda vigsel. Däremot ser den andra religioners äktenskap som giltiga. Vill man ingå ett katolskt äktenskap måste äktenskapslöftena tas emot av en katolsk präst.

Finns det i katolska kyrkans ögon några problem förknippade med att vi är gifta enligt makarnas bägge respektive religioner?

Nej.

Är borgerlig vigsel giltig i katolska kyrkans ögon?

Nej.

Vad blir följden om jag väljer att inte döpa mitt barn med hänsyn till att barnets andra förälder tillhör en annan religion?

Följden blir att barnet inte är kristet och inte katolik.

Vad gäller om jag vill gifta mig med en person som har varit gift i ett annat religiöst samfund, men skilt sig?

Katolska kyrkan ser andra religioners äktenskap som giltiga. Det betyder i princip att den som varit gift enligt en annan religion och som vill gifta om sig med en katolik måste få sitt äktenskap annullerat.

Om äktenskapet bedöms ha varit ogiltigt, kan det finnas en viss möjlighet att gifta sig katolskt utan annullering. Saken måste undersökas av de kyrkliga myndigheterna. Tala med din katolska präst om hur du ska gå till väga och kontakta den kyrkliga domstolen i ditt katolska stift (officialatet) för mer information.

För mer utförlig information gällande regler vid dop, äktenskap m.m., kontakta kyrkoherden i en katolsk församling.

Vatikanens frimärken från 2021 uppmärksammar
påve Franciskus interreligiösa dialogmöten

»Interreligiös dialog är ett tidens
tecken, ett försynens tecken, i och
med att Gud själv i sin vishet har
inspirerat religiösa ledare och
många andra att vilja möta och
lära känna varandra på ett sätt som
respekterar skillnader i religion.«

PÅVE FRANCISKUS HÄLSNING TILL
DELEGATION FRÅN INTERNATIONAL
JEWISH COMMITTEE ON INTERRELIGIOUS
CONSULTATIONS, DEN 30 JUNI 2022

VIKTIGA KYRKLIGA ORGAN OCH DOKUMENT

Myndigheter inom den romerska kurian (Vatikanen)

Dikasteriet för interreligiös dialog

Dikasteriet för interreligiös dialog är katolska kyrkans centrala organ med uppgift att främja interreligiös dialog i enlighet med andan i Andra Vatikankonciliet, särskilt deklarationen *Nostra aetate*.

Dikasteriet har följande ansvarsområden:

- främja ömsesidig förståelse, respekt och samarbete mellan katoliker och anhängare av andra religiösa traditioner;
- uppmuntra studier av religioner;
- främja utbildning av personer som ägnar sig åt dialog.

Kommissionen för relationer med judiska trosbekännare

Kommissionen för relationer med judiska trosbekännare, som är en del av den romerska kurian och sorterar under Dikasteriet för främjandet av kristnas enhet, har till uppgift att i en anda av vänskap och samförstånd upprätthålla teologiska band med judarna och judendomen. Den inrättades den 22 oktober 1974.

Organ inom Stockholms katolska stift

Kommissionen för interreligiös dialog – KID

Kommissionen för interreligiös dialog i Stockholms katolska stift, KID, grundades 1998 av biskop Hubertus Brandenburg. Kommissionens uppgift är att delta i, främja och – när så är möjligt – initiera interreligiös dialog med andra samfund och traditioner samt att främja intresset och engagemanget för interreligiös dialog i församlingarna och bland katolikerna i vårt stift.

KID samarbetar med organisationer och personer som verkar för den goda dialogen mellan religionerna. Det gäller såväl kyrkor och samfund som myndigheter och företrädare för civilsamhället. Ordförandeskapet för KID innehas av Stockholms katolska stifts biskop.

Såväl de ekumeniska som de interreligiösa kontakterna är en del av utvecklingen i Sverige, där globaliseringen och sekulariseringen både inbjuder oss och kräver av oss att vi lever i dialog med omvärlden. Inte för att tappa vår identitet och bli som alla andra. Utan för att veta och visa vilka vi är och erbjuda vårt bidrag, vilket ingår i vår mission som katolska kyrkan i vårt land.

Viktiga katolska dokument på området

Lumen gentium, Andra Vatikankonciliets dogmatiska konstitution om kyrkan. 1964.

Nostra aetate. Andra Vatikankonciliets deklaration om de icke-kristna religionerna. 1965. På svenska utgivet av Veritas förlag (2005).

Gaudium et spes. Andra Vatikankonciliets pastorala konstitution om världen av idag. 1965.

Kyrkans attityd till utövare av andra religioner, Sekretariatet för de icke-kristna, 1984.

Tal till unga muslimer i Casablanca, Marocko, av påve Johannes Paulus II. 1985.

Redemptoris missio, encyklika av påve Johannes Paulus II. 1990.

Dialog och förkunnelse, Påvliga rådet för interreligiös dialog. 1991.

Dominus Iesus, deklaration från Kongregationen för trosläran. 2000.

Novo millennio ineunte, encyklika av påve Johannes Paulus II. 2001.

Fratelli tutti. Påve Franciskus encyklika om syskonskap och social vänskap. 2020. Se särskilt pp. 175 – 186.

Relevanta delar av ovanstående dokument från före 2005 finns utgivna på svenska i skriften *Kyrkan och religionerna: katolska grunddokument*. Redaktör: Kaj Engellhart. Veritas förlag 2005.

Annan relevant läsning

Dokumentet om mänskligt broderskap för världsfred och samexistens undertecknat av påve Franciskus tillsammans med storimamen av Al-Azhar, Ahmad Al-Tayyib i Abu Dhabi. 2019.

Kan vi be tillsammans? Ett ekumeniskt studiematerial om bön i mångreligiös kontext. Sveriges kristna råds skriftserie nr 11 2007.

Äktenskap där religioner möts. Sveriges kristna råds skriftserie nr 16 2011.

Vår jord, vår tro. Sveriges religioner sida vid sida för miljö och klimatet. Sveriges interreligiösa råd. 2022.

*Kyrka och moské sida vid sida
i Jesu födelsestad, Nasaret*

»Våra religiösa traditioner uppmanar oss att behandla punkter där vi är oeniga, med åsiktsskillnader och kontroverser, inte på ett konfliktartat sätt utan fördomsfritt, med fredliga avsikter och med syftet att finna områden där alla kan komma överens.«

»Kyrkan uppskattar de sätt som Gud verkar på i olika religioner och 'förkastar ingenting av allt det av det som i dessa religioner är sant och heligt' «.

FRATELLI TUTTI 277, MED CITAT FRÅN
DEKLARATIONEN NOSTRA AETATE, 2

Ibland kan det vara svårt att veta vad som gäller när olika religioner möts. Hur ska man bära sig åt när personer med olika trostillhörighet ska samverka och leva med varandra? Vad gäller till exempel om en katolik och en muslim vill ingå äktenskap med varandra? Går det bra att besöka varandras gudstjänster och be tillsammans? Vilka regler gäller för vigsel, dop och begravning?

Och en fråga som många ställer sig: Tror vi på samma Gud som de som tillhör andra religioner? Vad säger katolska kyrkan om det?

Den här skriften vill på ett enkelt sätt förklara katolska kyrkans hållning gentemot andra (icke-kristna) religioner och ge några korta svar på de vanligaste frågorna som kan uppkomma i relationer mellan katoliker och personer från andra religioner.

